

О.В. Гісем
О.О. Мартинюк

**ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ
2014**

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

УНІВЕРСАЛЬНЕ ВИДАННЯ

- Стислий виклад навчального матеріалу
- Основні події
- Терміни і поняття
- Персоналії
- Тестові завдання кожної теми
- Відповіді до всіх тестових завдань

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

ББК 63.3я72
УДК 74.226.3
Г46

Гісем О.В.

Г46 Зовнішнє незалежне оцінювання 2014. Історія України. Універсальне видання / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2014. — 340 с.

ISBN 2005000002724

Посібник являє собою комплексне видання призначене для повноцінної підготовки до ЗНО з історії України. Він містить всі теми КУРСУ.

У кожній з них подано короткий перелік основних подій, поняття і терміни, інформацію про персоналії, стислий виклад навчального матеріалу, тестові завдання. Наприкінці посібника містяться тренувальні тести у форматі ЗНО.

Для учнів 11 класів, абітурієнтів, вчителів.

УДК 74.226.3
ББК 63.3я72

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ТЕМА 1. СТАРОДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Основні події

1 млн. років тому — ймовірна поява найдавніших людей на території сучасної України.
1 млн. — 11 тис. років тому — палеоліт (давній кам'яний вік).
Близько 100 тис. років тому — виникнення материнського роду
Близько 40–35 тис. років тому — поява на території сучасної України людини сучасного типу.
9–6 тис. до н.е. — мезоліт (середній кам'яний вік).
6–4 тис. до н.е. — неоліт (новий кам'яний вік).
Початок 4 — середина 3 тис. до н. е. — енеоліт (мідно-кам'яний вік)
2 тис. до н. е. — IX ст. до н.е. — бронзовий вік.
1 тис. до н.е.— 1-а половина 1 тис. н. е. — ранній залізний вік.
IX–VII ст. до н. е. — панування у Північному Причорномор'ї киммерійців.
VII–III ст. до н. е. — перебування на українських землях скіфів.
III ст. до н. е. — III ст. н. е. — проживання на півдні України сарматів.
I–II ст. — перші згадки про слов'ян-венедів у писемних джерелах.
III–IV ст. — перебування готів на українських землях.
V–VII ст. — Велике розселення слов'ян.

Поняття і терміни

Історичні джерела — сукупність різноманітних об'єктів, які відображають історичний процес і дають можливість вивчати минуле людського суспільства; усе, що було створено в процесі людської діяльності й збереглося до наших часів.

Археологія — галузь історичної науки, що вивчає минуле за допомогою дослідження речових знахідок.

Археологічна пам'ятка — група виявлених в одному місці речей, які є матеріальними рештками діяльності людини або змінені її працею.

Археологічна культура — велика група археологічних пам'яток, що датуються однією історичною добою, мають спільні ознаки та розташовані на певній території.

Антропологія — наука, що вивчає походження і розвиток людського роду.

Архантроп — найдавніша людина або homo erectus (людина прямоходяча). З'явилася 1,5 млн років тому в Африці. Близько 1 млн. — 800 тис. років тому архантропи з півдня Європи потрапили на територію сучасної України.

Неандерталець або палеонтроп — давня людина. З'явилася 150–100 тис. років тому в Азії, Африці та Європі. Найдавніші людські рештки, знайдені археологами на українських землях (печера Кіік-Коба в Криму) належать палеоантропам.

Кроманйонець або неантроп — нова людина сучасного фізичного типу, homo sapiens. З'явилася у багатьох регіонах нашої планети 40–30 тис. років тому. Її поява завершила процес антропогенезу на Землі й започаткувала історію людства.

Палеоліт — давній кам'яний вік, найдавніша доба в історії людства, коли первісна людина виготовляла знаряддя праці з каміння.

Мезоліт — середній кам'яний вік, перехідна доба від палеоліту до неоліту. У цей час поширюються

вкладишеві (набірні) знаряддя — мікроліти, з'являються лук та стріли, човни й плоти тощо.

Неоліт — новий кам'яний вік. Етап розвитку людства, коли відбувався перехід до виробництва продуктів шляхом вирощування сільськогосподарських культур та одомашнення тварин. З'явилися племена землеробів та скотарів, які вели осілий спосіб життя. Проте основним матеріалом для виготовлення знарядь залишався, як і раніше — камінь.

Енеоліт — мідно-кам'яний вік. Період в історії людства, коли було освоєно перший метал — мідь. Унаслідок цього поряд із кам'яними знаряддями праці стали використовуватися виготовлені з міді. В цей період виникають перші ремісничі виробництва, пов'язані з металургією та металообробкою, набуває поширення розвинене землеробство і скотарство.

Бронзовий вік — період в історії людства, під час якого при виготовленні знарядь праці стали використовувати бронзу — перший штучний метал, отриманий унаслідок додавання до міді олова. У цей час розвивалися нові ремесла (гравірувальне, ковальське). Вдосконалювалося землеробство.

Ранній залізний вік — період історії людства, що прийшов на зміну бронзовому віку. Характеризується поширенням зброї та знарядь праці, виготовлених із заліза. На території України відповідає киммерійському, скіфському та сарматському етапам її історії.

Неолітична революція — термін, яким англійський археолог Гордон Чайлд визначив зміни, що відбувалися в епоху неоліту, останньої доби кам'яного віку. У їх основі був перехід від привласнюючого до відтворюючого господарства.

Ремесло — дрібне виготовлення готових виробів за допомогою простих знарядь праці для задоволення широких побутових потреб.

- Осілий спосіб життя** — той, який пов'язаний з постійним проживанням на одному місці.
- Кочовий спосіб життя** — той, який пов'язаний з періодичною зміною місця проживання.
- Матріархат** — форма життя родової громади, за якої особливе місце надавалося жінці-матері.
- Патріархат** — форма життя родової громади, за якої чоловікові належить головна роль у господарстві, сім'ї та суспільстві.
- Колонізація** — заселення вільних територій; захоплення якої-небудь країни чи області й насильницьке перетворення її на колонію.
- Венеди** — слов'янські племена, які на межі нашої ери заселяли землі між річками Одрою і Дніпром та поблизу Карпат. Уперше згадуються у I ст.
- Анти** — об'єднання слов'янських племен, що згадується у візантійських джерелах VI ст. Заселяли територію між Дністром і Дніпром.
- Склавини** — назва, яку вживали візантійські автори VI–VIII ст. щодо слов'янських племен, які мешкали на захід від Дністра на території сучасної південної Польщі, Словаччини, Трансільванії.
- Родова громада** — сталий колектив родичів, що мають спільну власність і працюють разом. Її основою був рід.
- Плем'я** — група родових громад, які мають спільну мову, територію, вірування, матеріальну та духовну культуру.
- Кіммерійці** — назва кочових племен індоіранської мовної групи, які заселяли степову і частково лісостепову зони українських земель у IX–VII ст. до н. е.
- Скіфи** — назва іраномовних племен, які у VII ст. до н. е. — III ст. н. е. жили у Північному Причорномор'ї й підкорили племена лісостепової зони України.
- Сармати** — назва кочових іраномовних племен, які у III ст. до н. е. — IV ст. н. е. заселяли територію степів від Західного Казахстану до Дунаю.
- Готи** — назва групи північно-германських племен, які у III ст. до н. е. переселилися з берегів Балтійського моря до Північного Причорномор'я.
- Гуни** — кочовий народ тюркської мовної групи, що сформувався у Центральній Азії і в IV ст. прийшов на територію України, розпочавши своїм рухом Велике переселення народів.
- Велике переселення народів** — умовна назва сукупності перміщень й розселень германських, сарматських, слов'янських та інших племен у IV–VII ст. по території Азії, Європи і Північної Африки.

Персоналії

- Атей (?–339 р. до н. е.)** — скіфський цар, за правління якого Велика Скіфія досягла найбільшого розквіту. Її територія простягалася від фракійських племен на Дунаї до Дону. Карбував власну монету, вів війну проти царя Македонії Філіппа II, у якій загинув.
- Аттіла (?–453)** — вождь племені гунів у 434–453 рр. За його правління утворився гунський союз із центром у Паннонії (суч. Угорщина). Він контролював території від Кавказу — на сході, до Рейну — на заході, від кордонів Римської імперії — на півдні, до островів Данського архіпелагу — на півночі.
- Бож (Бус; ?–бл. 375)** — князь антів, який очолював їхню боротьбу проти готів. Був захоплений у полон готами і страчений разом зі своїми синами та 70 старійшинами.
- Германаріх (?–375)** — остготський король, який у IV ст. підкорив своїй владі остготів, вестготів, а також дрібні фіно-угорські племена Поволжя. Вів війни з антським союзом племен, очолюваним вождем Божом. Після того, як готський племінний союз розгромили гуни, наклав на себе руки.
- Геродот (між 490–480 рр. до н. е. — між 430–425 рр. до н. е.)** — давньогрецький історик, автор “Історії греко-перських воєн”. Його праця є цінним джерелом з географії, історії та етнографії українського Північного Причорномор'я. Залишив систематичний опис життя і побуту кіммерійців, таврів, скіфів та інших племен, що заселяли у ті часи причорноморські степи.
- Хвойка Вікентій (1850–1914 рр.)** — український археолог-аматор, один із засновників Київського міського музею старовини і мистецтва (нині — Національний історичний музей). Дослідив Кирилівську стоянку пізнього палеоліту на Старокиївській горі у Києві, відкрив пам'ятки трипільської, зарубинецької і черняхівської культури.

ТЕМА 19. НАДДНІПРЯНСЬКА УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Основні події

- 1900 р. — створення першої у Наддніпрянській Україні української політичної партії — Револьюційної української партії (з 1905 р. — Українська соціал-демократична робітничка партія).
- 1900–1903 рр. — економічна криза.
- 1903 р. — II з'їзд РСДРП — розкол в партії, виникнення більшовицької і меншовицької течій в партії.
- 1905–1907 рр. — Перша російська революція.
- 1905 р, червень — повстання моряків на панцернику “Потьомкін”.
- 1905 р., 17 жовтня — Маніфест царя.
- 1905 р., грудень — збройні повстання в Москві, Донбасі.
- 1905 р. — відкриття першої “Просвіти” у Наддніпрянській Україні.
- 1905 р., листопад — повстання на Чорноморському флоті у Севастополі під керівництвом лейтенанта Шмідта; виступ солдат-саперів і робітників у Києві під керівництвом Б. Жаданівського.
- 1905 р. — видання першої україномовної газети у Наддніпрянщині “Хлібороб”.
- 1906, 1907, 1907–1912, 1912–1917 рр. — періоди діяльності I, II, III, IV Державних дум Росії.
- 1906, 1910 р. — видання указу і закону про проведення аграрної (Столипінської) реформи.
- 1907, 3 червня — Третьочервневий переворот.
- 1908 р. — утворення Товариства українських поступовців (ТУП).
- 1911 р. — убивство у Києві П. Столипіна.
- 1911–1913 рр. — “Справа Бейліса”.

Поняття і терміни

Економічна криза — раптове падіння, скорочення виробництва, що супроводжується розоренням значної частини підприємств, зростанням безробіття, падінням заробітної плати і курсу акцій.

Депресія — застій в економіці країни.

Концентрація виробництва — максимальне зосередження виробничих потужностей у власності небагатьох.

Акціонерне товариство — об'єднання капіталу декількох власників шляхом купівлі акцій товариства із подальшим отриманням прибутку та розподілом його залежно від внесеної частки.

Монополія — встановлення підприємцем або групою підприємців контролю над однією чи кількома галузями виробництва з метою збільшення прибутків і ліквідації конкуренції.

Синдикат — форма монополістичного об'єднання підприємств однієї галузі. Учасники об'єднання укладають угоду щодо цін і розподілу ринків збуту, зберігаючи свою власність і комерційну самостійність.

Ради робітничих депутатів — форма саморганізації робітництва, орган місцевої влади в умовах відсутності традицій демократичних інститутів влади.

Політичний страйк — форма політичної боротьби, яка передбачає припинення роботи як засобу вимагання задоволення політичних вимог.

Профспілка — об'єднання робітників з метою захисту своїх професійних і соціально-економічних прав.

Конституційна монархія — форма державного правління, за якої влада монарха обмежена нормами конституції.

Третьочервнева монархія — назва режиму, що встановився в Російській імперії після придушення рево-

люції 1905–1907 рр. Головною його ознакою було самодержавство, яке трималося на армії та поліції.

Відруб — назва ділянки общинної землі, яку виділяли селянинові в особисту власність, коли він виходив з общини у період реалізації Столипінської аграрної реформи 1906–1916 рр.

Хутір — окреме поселення однієї чи декількох родин, що виділилося з сільської громади для ведення господарства.

Інвестиція — грошові, майнові, інтелектуальні цінності, що їх вкладають у різні види діяльності у виробничій та невиробничій сферах.

Артіль — форма колективного господарства; група людей однієї професії або ремесла, які об'єдналися для спільної праці на основі усупільнення засобів виробництва.

Картель — форма монополістичного об'єднання підприємств, що виробляють однорідну продукцію. Учасники синдикату зберігають власність на засоби виробництва і виробничу самостійність, але втрачають комерційну самостійність. Вироблена продукція реалізується як власність синдикату через створену для цього контору (товариство тощо).

Трест — форма монополістичного об'єднання підприємств, які втрачають будь-яку самостійність. Власники підприємств отримують акції на суму внесеного паю.

Лібералізм — політична течія, спрямована на утвердження парламентського ладу, вільного підприємництва, демократичних свобод.

Консерватизм — течія громадської думки і політичної практики, яка обстоює старе і чинить перепони новому, ставить понад усе ідею традиції та спадкоємність у соціальному та культурному житті.

Клерикалізм — суспільно-політична течія, яка прагне до домінуючої ролі церкви в політичному та духов-

ному житті суспільства.

Соціалізм — політична течія, суспільний лад соціальної рівності та гармонії, що базується на засадах соціальної справедливості.

Марксизм — філософське, економічне і політичне вчення, основоположниками якого були К. Маркс і Ф. Енгельс. Основні постулати: ліквідація приватної власності, станової нерівності, встановлення диктатури пролетаріату шляхом світової соціалістичної революції.

Сіонізм (від назви пагорба Сіона в Єрусалимі) — ідеологія і політика, яка панує в Ізраїлі та багатьох єврейських громадах різних країн світу. Пропагує створення в Палестині єврейської держави й переселення туди всіх євреїв. Як будь-яка інша форма націоналізму, містить ідею національної зверхності й національної винятковості. Засновник сіонізму — журналіст Теодор Герцль (1860–1904). Вперше ідеї сіонізму викладені у його книзі “Єврейська держава” (1896). Видатним ідеологом цієї течії був Жаботинський. Вперше термін сіонізм було використано у 1893 р. доктором Натаном Бірбаумом у першій єврейській газеті Німеччини, яку він заснував.

Антисемітизм — одна з форм національної нетерпимості, виражена у ворожому ставленні до євреїв — від нехтування у побуті, правової дискримінації до єврейських погромів. Антисемітизм сформувався історично на базі релігійної мотивації як реакція на конфесійні особливості іудаїзму. На межі ХІХ–ХХ ст. антисемітизм перетворився у достатньо впливову політичну ідеологію, остаточно втратив релігійну основу. Найбільш теоретично розробленим був німецький антисемітизм. Його класиками були німецькі публіцисти Е. Дюрінг, О. Глагау, В. Марр. Після Першої світової війни нацистська пропаганда у Німеччині стала свідомо розпалювати у суспільстві антисемітизм, звинувачуючи євреїв в усіх поразках німців у роки війни. З 1933 р. антисемітизм у Німеччині став офіційною ідеологією, що була втілена в реальну практику Голокосту.

Націоналізм — психологія, ідеологія та політика в національному питанні, основою яких є визнання пріоритету національного чинника в суспільному розвитку. У політиці націоналізм — визначальний принцип державного устрою абсолютної більшості країн нашої планети, в яких націю розуміють як одержавлений етнос.

Партикуляризм — прагнення окремих частин держави до відособлення, недоторканості місцевих, приватних прав, привілеїв на шкоду загальнодержавній справі.

“Справа Бейліса” — політичний скандал в Росії, який викривав антисемітські настрої у вищих ешелонах влади і суспільстві. Навесні 1911 р. в одному з київських ярів було знайдено тіло 13-річного Андрія Ющинського. І хоча поліція виявила вбивць, члени російських чорносотенних організацій почали поширювати чутки, ніби це зробили євреї у ритуальних цілях. За підозрою у скоєнні злочину заарештували Менделя Бейліса, батька п’ятьох дітей. Судовим процесом над ним самодержавство намагалось спровокувати єврейський погром. Слідство велось майже два роки і завершилося великим су-

дом у Києві. На захист Бейліса виступили провідні діячі Росії й України. Суд присяжних виправдав Бейліса.

Персоналії

Петро Столипін (1862–1911) — російський державний діяч. Активний захисник самодержавного правління в Росії. Став ініціатором цілої низки реформ, ключовою в яких була земельна, що забезпечила стрімкий економічний розвиток Російської імперії.

Микола Міхновський (1873–1924) — адвокат, громадсько-політичний діяч. Започаткував націоналістичну течію в українському русі. Брав участь у діяльності гуртка “Братство тарасівців”, написав програму “Самостійна Україна” для Революційної української партії — першої української партії в Наддніпрянській Україні. Був засновником Української народної партії. У роки Української революції виступав за створення української армії і якомога швидшого проголошення незалежності України.

Євген Чикаленко (1861–1929) — громадський діяч, публіцист, меценат. Все своє життя присвятив українській справі. Спочатку набув слави як популяризатор сільськогосподарських знань серед хліборобів. З 1895 р. почав надавати фінансову допомогу українським культурним і громадським ініціативам. Один із провідних діячів Української радикально-демократичної партії, Товариства українських поступовців.

Виникнення українських політичних партій у Наддніпрянській Україні наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст.

Кінець ХІХ — початок ХХ ст. характеризувався новими явищами у суспільно-політичному житті українських земель. Початком «відродження нації» називав цей час відомий український письменник та громадський діяч В. Винниченко.

Український національний рух набуває політичного характеру. В Україні починають утворюватися перші національно-політичні партії.

Першою національною партією в Наддніпрянській Україні (тобто на центральних, південних та східних землях України) стала *Революційна українська партія (РУП)*, заснована 29 січня 1900 р. у Харкові діячами студентських громад — Д. Антоновичем, М. Русовим, Г. Андрієвським, Л. Мацієвичем та ін. Політичною програмою РУП у 1900–1903 рр. була брошура М. Міхновського «Самостійна Україна». М. Міхновський, у свій час член «Братства тарасівців», діяльний учасник українського визвольного руху, адвокат за професією, був одним з ідейних натхненників РУП на початку її існування. Цей видатний політичний діяч України першим на Наддніпрянщині проголосив гасло національної незалежності. Головною метою він вважав створення

ВІДПОВІДІ

Тема 1. Стародавня історія України

1. Б; 2. Б; 3. В; 4. В; 5. А; 6. Б; 7. Г; 8. А; 9. Б; 10. В; 11. Б; 12. В; 13. Б; 14. Б; 15. Г; 16. В; 17. А; 18. Г; 19. В; 20. 1-Г, 2-Б, 3-А, 4-Д; 21. 1-В, 2-Д, 3-А, 4-Б; 22. 1-В, 2-Д, 3-Г, 4-А; 23. 1-Б, 2-В, 3-А, 4-Д; 24. 1-Г, 2-Б, 3-А, 4-В; 25. 1-Г, 2-А, 3-Б, 4-В.

Тема 2. Виникнення та розквіт Київської Русі

1. Б; 2. Б; 3. Г; 4. Б; 5. В; 6. Б; 7. Б; 8. А; 9. Б; 10. В; 11. Г; 12. Б; 13. Б; 14. Б; 15. А; 16. Г; 17. В; 18. Б; 19. 1-Д, 2-Б, 3-Г, 4-В; 20. 1-В, 2-Г, 3-А, 4-Б; 21. 1-В, 2-Б, 3-Г, 4-А; 22. 1-Б, 2-А, 3-Г, 4-В; 23. 1-Г, 2-Б, 3-А, 4-В; 24. А-3, Б-1, В-2, Г-4.

Тема 3. Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава

1. А; 2. А; 3. А; 4. Г; 5. Г; 6. Б; 7. Б; 8. А; 9. Б; 10. В; 11. А; 12. Б; 13. Г; 14. В; 15. А; 16. Г; 17. 1-А, 2-В, 3-Г, 4-Б; 18. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-Д; 19. 1-Б, 2-А, 3-Д, 4-Г; 20. 1-Д, 2-А, 3-Г, 4-Б; 21. 1-Г, 2-Б, 3-А, 4-В; 22. 1-А, 2-В, 3-Г, 4-Б; 23. 1-В, 2-А, 3-Б, 4-Г; 24. 1-Г, 2-В, 3-Б, 4-А.

Тема 4. Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX—XIV ст.

1. Г; 2. Б; 3. А; 4. Г; 5. Б; 6. Б; 7. Б; 8. А; 9. А; 10. Б; 11. А; 12. А; 13. А; 14. В; 15. Б; 16. В; 17. А; 18. Г; 19. 1-Б, 2-Д, 3-А, 4-Г; 20. 1-Д, 2-Г, 3-А, 4-В; 21. 1-Б, 2-В, 3-Г, 4-А; 22. 1-Б, 2-Д, 3-А, 4-Г; 23. 1-Б, 2-В, 3-А, 4-Г; 24. 1-В, 2-А, 3-Б, 4-Г.

Тема 5. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (друга половина XIV — середина XVI ст.)

1. Б; 2. В; 3. Б; 4. А; 5. Б; 6. А; 7. Б; 8. В; 9. Б; 10. Г; 11. В; 12. Б; 13. Г; 14. В; 15. В; 16. Б; 17. В; 18. Г; 19. Г; 20. 1-В, 2-Г, 3-Д, 4-А; 21. 1-Д, 2-Б, 3-А, 4-В; 22. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-В; 23. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-В; 24. 1-Б, 2-Г, 3-В, 4-А.

Тема 6. Українські землі під владою Речі Посполитої. Наростання національно-визвольної боротьби українського народу

1. Б; 2. В; 3. Г; 4. А; 5. Б; 6. Б; 7. Б; 8. Г; 9. Б; 10. В; 11. В; 12. В; 13. Г; 14. В; 15. А; 16. Б; 17. Г; 18. 1-Б, 2-Д, 3-А, 4-Г; 19. 1-Б, 2-Д, 3-Г, 4-А; 20. 1-Д, 2-Б, 3-А, 4-В; 21. 1-Б, 2-Г, 3-В, 4-Д; 22. 1-В, 2-А, 3-Б, 4-Г; 23. 1-А, 2-Б, 3-Г, 4-В; 24. А-3, Б-4, В-1, Г-2.

Тема 7. Національно-культурний рух (друга половина XVI — перша половина XVII ст.)

1. А; 2. Б; 3. А; 4. Г; 5. Б; 6. Б; 7. Г; 8. В; 9. Б; 10. Б; 11. А; 12. Г; 13. А; 14. Г; 15. В; 16. В; 17. Г; 18. Б; 19. Г; 20. 1-Д, 2-Б, 3-А, 4-В; 21. 1-А, 2-Б, 3-В, 4-Д; 22. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-Д; 23. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-В; 24. 1-В, 2-Г, 3-Б, 4-А.

Тема 8. Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст.

1. В; 2. В; 3. Г; 4. В; 5. А; 6. В; 7. Г; 8. Б; 9. В; 10. В; 11. Б; 12. В; 13. Г; 14. А; 15. А; 16. Г; 17. А; 18. Г; 19. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-Д; 20. 1-Д, 2-Б, 3-А, 4-Г; 21. 1-Б, 2-Д, 3-А, 4-В; 22. 1-В, 2-Д, 3-А, 4-Г; 23. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-В; 24. 1-В, 2-Б, 3-А, 4-Г.

Тема 9. Українські землі в другій половині XVII ст.

1. В; 2. Г; 3. В; 4. А; 5. Б; 6. А; 7. Б; 8. В; 9. А; 10. Г; 11. Б; 12. В; 13. Б; 14. Б; 15. В; 16. В; 17. В; 18. В; 19. 1-Д, 2-Г, 3-А, 4-В; 20. 1-В, 2-Г, 3-А, 4-Б; 21. 1-Б, 2-Г, 3-В, 4-А; 22. 1-А, 2-В, 3-Б, 4-Г; 23. 1-Б, 2-В, 3-Г, 4-А; 24. 1-Б, 2-В, 3-А, 4-Г.

Тема 10. Українські землі наприкінці XVII — в першій половині XVIII ст.

1. Б; 2. В; 3. В; 4. Б; 5. В; 6. А; 7. Г; 8. Б; 9. Б; 10. Б; 11. А; 12. Б; 13. В; 14. Г; 15. Б; 16. В; 17. Г; 18. В; 19. 1-В, 2-А, 3-Д, 4-Б; 20. 1-В, 2-А, 3-Д, 4-Б; 21. 1-В, 2-А, 3-Б, 4-Г; 22. 1-Б, 2-Г, 3-В, 4-А; 23. А-1, Б-4, В-3, Г-2; 24. А-1, Б-4, В-3, Г-2.

Тема 11. Українські землі в другій половині XVIII ст.

1. В; 2. Г; 3. Г; 4. Б; 5. Г; 6. Б; 7. А; 8. Г; 9. А; 10. Б; 11. Б; 12. В; 13. А; 14. Б; 15. В; 16. А; 17. Г; 18. Г; 19. 1-Д, 2-А, 3-Г, 4-Б; 20. 1-В, 2-Б, 3-Г, 4-А; 21. 1-Д, 2-А, 3-В, 4-Б; 22. 1-В, 2-А, 3-Г, 4-Б; 23. 1-Г, 2-Б, 3-А, 4-В; 24. А-2, Б-1, В-3, Г-4.

Тема 12. Культура України другої половини XVII—XVIII ст.

1. А; 2. Б; 3. Б; 4. В; 5. Г; 6. Б; 7. Г; 8. В; 9. Г; 10. В; 11. В; 12. А; 13. В; 14. Г; 15. Б; 16. Г; 17. Б; 18. 1-Б, 2-Д, 3-А, 4-Г; 19. 1-Б, 2-А, 3-В, 4-Д; 20. 1-Б, 2-Д, 3-Г, 4-В; 21. 1-А, 2-В, 3-Д, 4-Б; 22. 1-Б, 2-А, 3-В, 4-Г.

Тема 13. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII — у першій половині XIX ст.

1. Б; 2. В; 3. Г; 4. А; 5. Г; 6. Г; 7. А; 8. Г; 9. Б; 10. В; 11. В; 12. А; 13. В; 14. Г; 15. Б; 16. В; 17. В; 18. В; 19. 1-Д, 2-Б, 3-А, 4-В; 20. 1-Г, 2-А, 3-В, 4-Б; 21. 1-Г, 2-А, 3-Б, 4-В; 22. 1-Г, 2-Б, 3-А, 4-Д; 23. 1-Б, 2-В, 3-А, 4-Г; 24. 1-Б, 2-Г, 3-В, 4-А.

Тема 14. Західноукраїнські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII — у першій половині XIX ст.

1. В; 2. Б; 3. Г; 4. А; 5. В; 6. Б; 7. В; 8. Б; 9. А; 10. В; 11. Б; 12. Г; 13. В; 14. Г; 15. Б; 16. А; 17. 1-Б, 2-Д, 3-А, 4-Г; 18. 1-Б, 2-А, 3-Д, 4-В; 19. 1-В, 2-Г, 3-Б, 4-А; 20. 1-Г, 2-В, 3-Б, 4-А.

Тема 15. Культура України у першій половині XIX ст.

1. Б; 2. В; 3. Г; 4. А; 5. Б; 6. В; 7. Б; 8. В; 9. А; 10. Б; 11. В; 12. Б; 13. В; 14. А; 15. Г; 16. 1-Д, 2-Б, 3-А, 4-В; 17. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-Д; 18. 1-А, 2-Д, 3-Б, 4-В; 19. А-1, Б-3, В-2, Г-4; 20. 1-В, 2-Б, 3-А, 4-Г; 21. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-В.

Тема 16. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

1. Г; 2. В; 3. Г; 4. В; 5. Б; 6. В; 7. А; 8. Б; 9. А; 10. А; 11. В; 12. В; 13. А; 14. Г; 15. А; 16. А; 17. В; 18. Г; 19. Б; 20. А; 21. 1-Б, 2-Д, 3-А, 4-Г; 22. 1-Д, 2-Б, 3-А, 4-В; 23. 1-Г, 2-Б, 3-А, 4-Д; 24. А-2, Б-1, В-3, Г-4.

Тема 17. Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.

1. В; 2. А; 3. Г; 4. Б; 5. А; 6. В; 7. В; 8. В; 9. В; 10. В; 11. А; 12. В; 13. В; 14. А; 15. В; 16. Г; 17. А; 18. В; 19. Б; 20. Г; 21. Б; 22. 1-В, 2-Г, 3-Д, 4-Б; 23. А-4, Б-1, В-2, Г-3; 24. А-4, Б-1, В-3, Г-2.

Тема 18. Культура України у другій половині XIX ст.

1. Б; 2. Б; 3. Г; 4. Б; 5. Б; 6. Г; 7. В; 8. Б; 9. Б; 10. В; 11. Б; 12. Б; 13. Б; 14. А; 15. Г; 16. А; 17. А; 18. В; 19. 1-Д, 2-В 3-А, 4-Б; 20. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-В; 21. 1-В, 2-Г, 3-А, 4-Б; 22. 1-Г, 2-А, 3-Б, 4-В

Тема 19. Наддніпрянська Україна на початку XX ст.

1. Б; 2. Б; 3. В; 4. А; 5. Б; 6. А; 7. Г; 8. Б; 9. В; 10. Б; 11. А; 12. В; 13. Б; 14. А; 15. А; 16. Б; 17. Б; 18. В; 19. В; 20. Б; 21. Б; 22. А; 23. 1-В, 2-Г, 3-Д, 4-А; 24. А-4, Б-2, В-1, Г-3.

Тема 20. Західноукраїнські землі на початку XX ст.

1. А; 2. Б; 3. А; 4. В; 5. Г; 6. В; 7. Б; 8. Б; 9. Г; 10. А; 11. А; 12. А; 13. Б; 14. А; 15. Г; 16. Б; 17. А; 18. 1-Б, 2-Г, 3-А, 4-В; 19. 1-Г, 2-В, 3-Б, 4-А; 20. 1-В, 2-Б, 3-А, 4-Г.

Тема 21. Україна в роки Першої світової війни

1. А; 2. Г; 3. Б; 4. А; 5. Б; 6. В; 7. А; 8. Б; 9. Г; 10. А; 11. Б; 12. Б; 13. А; 14. Г; 15. Б; 16. А; 17. Г; 18. Г; 19. Г; 20. Б; 21. 1-Г, 2-А, 3-Б, 4-Д; 22. 1-Б, 2-А, 3-Г, 4-В; 23. 1-В, 2-А, 3-Б, 4-Г; 24. А-4, Б-3, В-1, Г-2.

Тема 22. Українська революція

1. А; 2. Б; 3. А; 4. Б; 5. Б; 6. Б; 7. Г; 8. В; 9. В; 10. Б; 11. А; 12. А; 13. А; 14. Б; 15. Г; 16. Б; 17. Г; 18. Б; 19. Б; 20. В; 21. Б; 22. Г; 23. 1-В, 2-Г, 3-Б, 4-А; 24. А-4, Б-1, В-3, Г-2.

Тема 23. Україна у боротьбі за збереження державної незалежності (1918–1920 рр.)

1. В; 2. В; 3. А; 4. А; 5. А; 6. А; 7. А; 8. А; 9. А; 10. Б; 11. Б; 12. Б; 13. В; 14. Б; 15. В; 16. Б; 17. А; 18. Б; 19. В; 20. А; 21. В; 22. 1-В, 2-Г, 3-Б, 4-А; 23. 1- Б, 2-А, 3-Г, 4- В; 24. 1-В, 2-Г, 3-Б, 4-А; 25. А-1, Б-4, В-3, Г-2; 26. 1-Б, 2-Г, 3-В, 4-А.

Тема 24. Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.)

1. Б; 2. В; 3. Б; 4. Б; 5. А; 6. Б; 7. Б; 8. В; 9. А; 10. А; 11. В; 12. В; 13. Г; 14. Б; 15. Б; 16. В; 17. В; 18. В; 19. А; 20. А; 21. А; 22. В; 23. 1-В, 2-Б, 3-А, 4-Д; 24. 1-Б, 2-А, 3-В, 4-Г.

Тема 25. Радянська модернізація України (1929–1938 рр.)

1. В; 2. А; 3. Б; 4. Б; 5. Б; 6. В; 7. А; 8. Г; 9. А; 10. Б; 11. Б; 12. В; 13. В; 14. Б; 15. В; 16. Г; 17. В; 18. Б; 19. Г; 20. Б; 21. В; 22. 1-Г, 2-В, 3-А, 4-Д; 23. А-2, Б-1, В-4, Г-3; 24. 1-Г, 2-В, 3-А, 4-Б.

Тема 26. Західноукраїнські землі (1921–1938 рр.)

1. Б; 2. В; 3. Б; 4. Б; 5. Б; 6. Г; 7. В; 8. А; 9. Б; 10. В; 11. Г; 12. В; 13. Г; 14. Б; 15. А; 16. В; 17. Г; 18. 1-Г, 2-А, 3-Д, 4-В; 19. 1-В, 2-Г, 3-А, 4-Б; 20. А-3, Б-1, В-4, Г-2.

Тема 27. Україна в роки Другої світової та Великої Вітчизняної воєн (1939–1945 рр.)

1. В; 2. В; 3. А; 4. А; 5. Г; 6. В; 7. Б; 8. А; 9. Г; 10. В; 11. Б; 12. Б; 13. В; 14. Г; 15. А; 16. Г; 17. А; 18. А; 19. В; 20. А; 21. Б; 22. А; 23. В; 24. В; 25. Б; 26. Г; 27. А; 28. В; 29. 1-Б, 2-Д, 3-А, 4-В; 30. 1-Б, 2-В, 3-А, 3-Г.

Тема 28. Післявоєнна відбудова і розвиток України у 1945 р. — на початку 1950-х років

1. Г; 2. А; 3. Б; 4. Б; 5. Б; 6. Г; 7. В; 8. Б; 9. А; 10. Б; 11. Б; 12. В; 13. Б; 14. Б; 15. А; 16. Б; 17. Б; 18. А; 19. А; 20. 1-Г, 2-А, 3-Д, 4-Б; 21. 1-Д, 2-А, 3-Б, 4-В; 22. 1-Д, 2-А, 3-Г, 4-Б; 23. А-4, Б-2, В-3, Г-1.

Тема 29. Україна в умовах десталінізації (1953–1964 рр.)

1. Г; 2. Г; 3. Г; 4. А; 5. Г; 6. Б; 7. Г; 8. В; 9. Г; 10. Б; 11. В; 12. Г; 13. А; 14. В; 15. Г; 16. Б; 17. Б; 18. В; 19. А; 20. Б; 21. Б; 22. 1-В, 2-Д, 3-Б, 4-А; 23. 1-А, 2-В, 3-Г, 4-Б; 24. А-3, Б-1, В-2, Г-4.

Тема 30. Україна в період загострення кризи радянської системи (середини 1960-х — початок 1980-х років)

1. В; 2. В; 3. В; 4. А; 5. В; 6. А; 7. Г; 8. А; 9. Г; 10. В; 11. А; 12. Г; 13. В; 14. А; 15. Г; 16. А; 17. 1-В, 2-А, 3-Г, 4-Д; 18. А-4, Б-1, В-3, Г-2.

Тема 31. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України

1. Б; 2. А; 3. А; 4. В; 5. Б; 6. Б; 7. Б; 8. Б; 9. Б; 10. А; 11. Г; 12. А; 13. А; 14. Б; 15. А; 16. 1-Д, 2-Б, 3-А, 4-В; 17. 1-Б, 2-Д, 3-Г, 4-А; 18. 1-Д, 2-А, 3-Г, 4-В; 19. А-2, Б-1, В-3, Г-4; 20. А-3, Б-2, В-4, Г-1.

Тема 32. Україна в умовах незалежності

1. В; 2. Б; 3. Г; 4. В; 5. В; 6. А; 7. Б; 8. В; 9. Б; 10. А; 11. А; 12. Г; 13. Б; 14. Г; 15. А; 16. 1-В, 2-Г, 3-А, 4-Д; 17. 1-Д, 2-А, 3-Б, 4-Г; 18. А-2, Б-3, В-1, Г-4; 19. А-4, Б-1, В-3, Г-2; 20. А-2, Б-1, В-4, Г-3; 21. 1-Г, 2-В, 3-А, 4-Б; 22. 1-Б, 2-А, 3-Г, 4-В.

ЗМІСТ

7 КЛАС

Тема 1.	Стародавня історія України	3
Тема 2.	Виникнення та розквіт Київської Русі	17
Тема 3.	Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава	27
Тема 4.	Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX—XIV ст.	36
Тема 5.	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (друга половина XIV — середина XVI ст.)	44

8 КЛАС

Тема 6.	Українські землі під владою Речі Посполитої. Наростання національно-визвольної боротьби українського народу	55
Тема 7.	Національно-культурний рух (друга половина XVI — перша половина XVII ст.)	65
Тема 8.	Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст.	75
Тема 9.	Українські землі в другій половині XVII ст.	83
Тема 10.	Українські землі наприкінці XVII — в першій половині XVIII ст.	93
Тема 11.	Українські землі в другій половині XVIII ст.	100
Тема 12.	Культура України другої половини XVII—XVIII ст.	110

9 КЛАС

Тема 13.	Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII — у першій половині XIX ст.	116
Тема 14.	Західноукраїнські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII — у першій половині XIX ст.	126
Тема 15.	Культура України у першій половині XIX ст.	132
Тема 16.	Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.	137
Тема 17.	Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.	150
Тема 18.	Культура України у другій половині XIX ст.	157

10 КЛАС

Тема 19.	Наддніпрянська Україна на початку XX ст.	164
Тема 20.	Західноукраїнські землі на початку XX ст.	175
Тема 21.	Україна в роки Першої світової війни	179
Тема 22.	Українська революція	185
Тема 23.	Україна у боротьбі за збереження державної незалежності (1918–1920 рр.)	198
Тема 24.	Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.)	213
Тема 25.	Радянська модернізація України (1929–1938 рр.)	222
Тема 26.	Західноукраїнські землі (1921–1938 рр.)	232

11 КЛАС

Тема 27.	Україна в роки Другої світової та Великої Вітчизняної воєн (1939–1945 рр.)	239
Тема 28.	Післявоєнна відбудова і розвиток України у 1945 р. — на початку 1950-х років	253
Тема 29.	Україна в умовах десталінізації (1953–1964 рр.)	266
Тема 30.	Україна в період загострення кризи радянської системи (середини 1960-х — початок 1980-х рр.)	274
Тема 31.	Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України	280
Тема 32.	Україна в умовах незалежності	289
ТРЕНУВАЛЬНІ ТЕСТИ У ФОРМАТІ ЗНО		
	Варіант 1	307
	Варіант 2	314
	Варіант 3	320
	Хронологія подій	327
	Відповіді	336

Навчальне видання

ГІСЕМ Олександр Володимирович
МАРТИНЮК Олександр Олександрович

**ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ
2014. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ**

Універсальне видання

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Василь Герасимчук*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Івана Бліща*

Підписано до друку 20.03.2014. Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 39,53. Умовн. фарбо-відб. 39,53.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

